

Cussegl da vischnaunca 07/01-2013/2016

Seduta dils 8 da november 2013

Protocol

dalla seduta dil cussegl da vischnaunca,
venderdis, ils 8 da november 2013, allas 20¹⁵– 22²⁰uras
en casa communal

Presidi: Flavio Murer
Wendelin Jacomet

Actuar: Ervin Maissen

Presents:

a) Cussegl	Christoph Berger
Armin Berther
Adrian Bigliel
Silvio Candinas
Rita Huonder-Tenner
Wendelin Jacomet
Jordana Lozza-Desax	Armin Manetsch
Flavio Murer
Adrian Pally
Marco Schmed
Alfred Spescha
Rico Tuor
Livio Zanetti
b) Suprastonza
communal	Francestg Cajacob
Madlen Deflorin-Spescha
Cecilia Maissen	Iso Mazzetta
Roger Tuor
c) Canzlist
communal	Andri Hendry	
d) Perstgisas	Edgar Durschei	
e) Hosps	8 personas	

“Jeu beneventel Vus alla siatavla seduta dalla perioda d’uffeci 2013/2016 cheu en casa communal.

Ei varga buc’in di cun nauschas novas ord las vischnauncas da nies cantun. Avon in pèr onns ei nies cantun sedecidius per ina cura radicala quei che pertucca las finanzas aschia che las finanzas da nies cantun ein en in bien equilibr.

Las consequenzas da quella cura da finanzas semuossan tier las vischnauncas las qualas han da surpender adina dapli incaricas. Nossa vischnaunca fa cheu negin’exceptiun. Nus tuts stuein mirar dalla realitad els egl e s’adattar ton pli spert allas cundiziuns generalas ch’ein semidadas ni semidan il proxim temps.

Oz vegnin nus confrontai cun dabia materia schetga da cefras las qualas ei vala dad approbar ni prender enconuschientscha. Dapi la davosa seduta dil cussegl da vischnaunca dalla perioda d’uffeci 2013/2016 han ils suandonts vischins bandunau il terrester. Cun in bien patratg lein nus seregurdar da:

Avat emeritau Pankraz Winiker, naschius ils 16 da december 1925 e morts ils 25 d’october 2013; Maria Gadola-Dedual, (casarina e commercianta) da Vitg, naschida ils 10 da settember 1921 e morta ils 27 d’october 2013; Josepha Schuoler (ustiera) da Faltscharidas, naschida ils 15 da december 1921 e morta ils 4 da november 2013.

Avat emeritau Pankraz ei staus naven digl onn 1988 entochen igl onn 2000 avat dalla claustra da Mustér. El ha denter auter era tgamunau sco preses la congregaziun benedictina dalla Svizra.

Tier tuttas treis personas ch’ein mortas enteifer quei interval, settracta ei da personas cun ina historia remarcabla. Tuttas personas han sin lur moda ed en lur lavur da mintga di, surviu sur biars onns a lur famiglias mo era alla publicitad da maniera extraordinaria. Persuenter auda ad ellas in special engraziament.

Ellas ruaussien en pasch.

Fetg grond plascher hai jeu da comunicar dapi nossa davosa seduta dil cussegl da vischnaunca la naschientscha da Zelal Evin Ayhan. Ad ella in cordial beinvegni ed als loschs geniturs nossa cordiala gratulaziun.

Cunquei arvel la siatavla seduta dalla perioda d’uffeci 2013/2016”.

La gliesta da tractandas secloma sco suonda:

Tractandas:

1. Protocol nr. 6-2013/2016
2. Interpellaziun concernent l’iniziativa, Franz Weber, secundas habitaziuns: Risposta (interpellaziun nr. 1-2013/2016)
3. Preventiv 2014 (messadi nr. 7-2013/2016)
4. Program d’activitad 2013-2016 (messadi nr. 6-2013/2016)
5. Plan da finanzas 2015-2019 (messadi nr. 7-2013/2016)
6. Ura da damondas (conform ad art. 44 dil regulativ da fatschentas)

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér
Il president: Igl actuar:

Flavio Murer

Ervin Maissen

Cussegl da vischnaunca 07/01-2013/2016

Seduta dils 8 da november 2013

1. Protocol nr. 6-2013/2016

President dil cussegl da vischnaunca

Il protocol ei vegnius tarmess tier per posiziun. Enteifer ils 5 dis fixai ei vegniu inoltrau neginas objecziuns.

Il protocol nr. 6-2013/2016 dalla seduta dils 4 d'october 2013 vegn approbaus senza midadas.

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér
Il president: Igl actuar:

Flavio Murer

Ervin Maissen

2. Interpellaziun concernent l'iniziativa, Franz Weber, secundas habitaziuns: Risposta (interpellaziun nr. 1-2013/2016)

Cussegliaer Wendelin Jacomet

En connex cun l'iniziativa populara davart habitaziuns secundaras ha el inoltrau in'interpellaziun. El desista da motivar quella a buca.

Risposta

Suprastonza communal

En num dalla suprastonza communal pren il president communal posiziun sco suonda:

1. Sa quei project vegnir realisau sco planisau?

Las Penderas han inoltrau il plan da quartier per sunter ils 11 da mars 2012 (termin per l'approbaziun dall'iniziativa populara davart habitaziuns secundaras). Medemamein ei la damonda da baghegiar vegnida inoltrada suenter ils 11 da mars 2012. L'ordinaziun dil Cussegl federal davart habitaziuns secundaras preveda (art. 8, lit. b) la pusseivladad da construir habitaziuns el rom d'ina planisaziun da quartier detagliada, sche quella ei entrada en vigur avon ils 11 da mars 2012. Quei ei buca il cass tiel Vitget al Crest d'Acletta. Ei dat la pusseivladad da far valer ina situaziun semeglienta el rom dalla revisiun totala dalla planisaziun locala, nua che l'enonaziun ei vegnida colligiada cun l'obligaziun d'impunder la plivaleta en favur dall'investiziun ell'infrastructura turistica. Schebein la Dertgira administrativa resp. silsuenter la Dertgira federala suondan a quella argumentaziun, ei malguess.

2. Contas lubientschas ein pendentas en connex cun l'iniziativa Franz Weber?

Helvetia Nostra, ch'ei naschida ord il comite d'iniziativa Franz Weber, ha inoltrau totalmein 10 protestas. Oz se presenta la situaziun sco suonda:

- Dus projects ein vegni retratgs avon ch'els ein vegni lubi.
- Dus projects ein vegni retratgs suenter la decisiun da principi entras la Dertgira federala. Quels dus cass ein aunc pendent muort recuors da vischins tier la Dertgira administrativa. Quels dus objects savessen vegnir realisai sco habitaziuns primaras.
- Quater projects ein vegni retratgs suenter la decisiun entras la Dertgira federala e vegnan buca realisai.
- In ulteriur project ei aunc pendent tier la Dertgira federala. Quei project duei vegnir realisau sut il tetel habitaziuns primaras. Per che la Dertgira federala sappi decider il cass, sto denton aunc vegnir inoltrau ina damonda per la midada d'intent, che sto lu aunc vegnir sancziunada dall'istanza da baghegiar.
- Il project dallas Penderas ei vegnius returnaus alla Dertgira administrativa per tractar da niev. Actualmein cuora la procedura da consultaziun dallas partidas. Suenter ina decisiun entras la Dertgira administrativa, sa vegnir recurriu alla Dertgira federala.

3. *Ein lubientschas tier la Dertgira federala a Lausanne ni Dertgira administrativa a Cuera aunc pendentas?*

Tier ils treis projects ch'ein aunc pendants tier la Dertgira administrativa setracta ei da recuors da vischins e dil recuors da Helvetia Nostra en connex cul project Crest d'Acletta.

4. *Sa la vischnaunca tgei cuosts giuridics ch'ella ha da surprender?*

Tochen a present ha la vischnaunca stuiu surprender varga frs. 40'000 che secumponan sco suonda:

Decisiuns Dertgira federala e d'administraziun	ca. frs. 3'000.--
Indemnisaziuns extrajudizialas	ca. frs. 1'400.--
Cussegliaziun giuridica	ca. frs. 35'800.--

A vesta che buca tuts cass ein liquidai, sto la vischnaunca quintar cun cuosts supplementars.

5. *Ha la vischnaunca tschentaun quens per lubientschas ch'ein vegnidas dadas ni ch'ein buca valeivlas?*

Il quen per la lubientscha da baghegiar vegn tschentaun il mument cura che la lubientscha da baghegiar vegn concedida. Cun excepziun dad in cass, ein tuttas lubientschas da baghegiar vegnidas pagadas conform alla disposiziun.

Tenor reglament da taxas (art. 6, lit. c) sa vegnir relaschau 50% dalla taxa per la lubientscha da baghegiar, sch'il project vegn buca realisau ni retratgs, denton importa la taxa minimala frs. 150.--.

Interpellant

Igl interpellant ei satisfatgs dalla risposta dalla suprastanza communal. El constatescha che las consequenzas dall'iniziativa per nossa regiun ein engreviontas, tonpli ch'ins quenta cun ina sperdita da plazzas da lavur sil sector da construcziun en la dimensiun da 200 entochen 300 plazzas. A vesta da quellas consequenzas sil sector da construcziun sa quell'iniziativa haver plinavon consequenzas sil diember dalla populaziun e consequentamein per ulteriuras plazzas da lavur en autras branschas.

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér
Il president: Igl actuar:

Flavio Murer

Ervin Maissen

3. Preventiv 2014 (messadi nr. 7-2013/2016)

La tractaziun da quella fatschenta vegn empalada da vicepresident Wendelin Jacomet.

Suprastonza communal

En num dalla suprastonza communal ed a basa dil messadi nr. 7-2013/2016 presenta president communal Francestg Cajacob la fatschenta. En siu plaid visa el vi sin entgins puncts impurtonts:

Cul preventiv 2014 ha la suprastonza communal era tarmess tier il program d'activitad 2013-2016 sco era il plan da finanzas/investiziuns 2015-2019. Sin ina gronda part dallas expensas ha la vischnaunca negin'influenza, perquei ch'ellas ein ordinadas entras decisziuns surordinadas. La situaziun finanziala ed economica da nossas vischnauncas camonda ina pli stretga collaboraziun sin differents secturs. Igl ei indicau d'optimar las resursas avon maun per migliurar la situaziun economica dallas vischnauncas. Recaltgar novas entradas ei grev. Schegie pusseivel, fuss ei falliu d'alzar il pei da taglia. Il cumbat denter ils centers e la tiara vegn a crescer ed aschia era il cumbat dallas regiuns ruralas. Ulteriuramein vegnan las consequenzas dall'iniziativa davart habitaziuns secundaras ad engreviar supplementaramein il svilup economic da nossa regiun. Nus essan obligai da rinforzar noss'economia cun crear bunas premissas da lavur.

Il plan da finanzas 2015-2019 empermetta ina situaziun pauc legrevla. A vesta dallas differentas rundas da spargn dils davos onns eis ei grev d'anflar novas pusseivladads per reducir las expensas. Tonaton ein la suprastonza communal e la cumissiun da gestiun secunvegnida d'encurir sliagiun e da presentar in pachet cun mesiras da spargn el decuors digl'empre semester digl'onn 2014.

Cusseglia Rita Huonder-Tenner, presidenta dalla cumissiun da gestiun

"La cumissiun da gestiun ha tractau il preventiv 2014, il program d'activitad 2013-2016 sco era il plan da finanzas 2015-2019 en duas sedutas extendidas ensemen cun la suprastonza communal ed il canzlist communal.

Las discussziuns ein stadas fetg intensivass ord il motiv che las cefras presentadas ein buca fetg empermettentas, quei a cuorta sco era a liunga vesta. Da quei avis ei era la suprastonza communal.

Las pusseivladads finanzialas actualas ein fetg restrenschiadas e laian pauc ni pli u meins negin spazi per projects pil manteniment da noss'infrastructura ni projects innovativs pil futur.

Per saver crear quei spazi eis ei pigl avegnir inevitabel d'augmentar las entradas sco era da reducir considerablamein la structura da cuosts.

Il preventiv 2014 preveda pli u meins in quen ulivau cun in pign recav. Las investiziuns nettas muntan a frs. 2.5 mill. Da quellas investiziuns savein nus finanziair sez cun nies cash-flow da frs. 633'000.00 sulettamein 25 %. La finamira politica sesanfla cheu sur 70 % ni pretendess in cash-flow da

silmeins frs. 1'750'000.00. Il plan da finanzas 2015-2019 preveda da mantener il status quo sco tochen dacheu e meina aschia ad ina situaziun da deivets da frs. 22.5 mill. enviers frs. 14.2 mill. cun la fin digl onn 2012.

Aschia havein nus intimau la suprastanza communal da presentar enteifer igl emprum semester 2014 al cussegl da vischnaunca propostas structuralas cun la finamira da migliurar persistentamein la situaziun finanziaria da nosa vischnaunca.

Mo cun quei avis el messadi pil plan da finanzas 2015-2019 sustegn la cumissiun da gestiun il preventiv 2014.

Paran ils respargns aunc aschi marginals e pigns, vala ei la peina da semetter sin viadi. Daguot per daguot dat in grond puoz.

Aschia propona la cumissiun da gestiun en concordanza cun la suprastanza communal d'approbar il preventiv 2014 e prender enconuschientscha dil program d'activitad 2013-2016 e dil plan da finanzas 2015-2019."

Vicepresident dil cussegl da vischnaunca

La documentaziun tier il preventiv vegn tractada en suandonta successiun: Quen current 2014, preventiv pil Center da sport e cultura e silsuenter il quen d'investiziun. Tenor art. 27, al. 2 dil regulativ da fatschentas ei il cussegl da vischnaunca obligaus d'entrar e tractar il preventiv.

Quen current 2014

011 Legislativa

Cussegl da vischnaunca

Cun caschun dalla revisiun dil regulativ d'indemnisaziun ha il cussegl da vischnaunca era fixau indemnisaziuns en atgna favur. A vesta dil fatg ch'ei vegn tschercau pusseivladads per reducir las expensas, duein era quellas indemnisaziuns fixadas pér dacuort vegnir messas en damonda.

012.436.00 Restituziuns

Cussegl da vischnaunca

Dacuort ei il president communal vegnius eligius el cussegl d'administraziun dallas pendicularas. Vegn l'indemnisaziun per las sedutas dil cussegl d'administraziun scretta dabien al quen communal?

Suprastanza communal

Il president communal ademplescha l'incarica sco commember dil cussegl d'administraziun en incarica dalla vischnaunca. Consequentamein vegn quell'indemnisaziun scretta dabien al quen communal. L'indemnisaziun vegn fixada entras il cussegl d'administraziun.

020.352.01 Cuosts uffeci civil Cadi

Cussegl da vischnaunca

El rom dalla reorganisaziun dils uffecis civils ei igl uffeci civil dalla Cadi vegnius postaus a Trun. Dacuort ei il canzlist da Trun, che adempleva era l'incarica sco ufficial civil, morts en uffeci. Ein ins alla tscherca per ina soluziun nova? Eis ei eventual pusseivel ch'igl uffeci civil retuorna a Mustér?

Suprastanza communal

Placi Decurtins per miert adempleva l'incarica sco menader digl uffeci civil en in pensum da 60% a moda exemplarica. El vegneva substituius entras igl ufficial civil dalla Lumnezia, ch'ademplescha actualmein quell'incarica.

Per saver menar in uffeci civil, pretenda il cantun ina persuna cun ina scolaziun adequata. Ella Cadi dat ei pil mument neginas persunas cun ina tala scolaziun.. Igl uffeci cantunal preveda denton plitost da centralisar pli fetg ils uffecis civils, ch'ina sligiazion individuala per la Cadi. Actualmein cuora quella discussiun enteifer la conferenza dils presidents communal.

140.362.00 Cumpart cuosts pumpiers Sursassiala

140.430.00 Taxas da cumpensaziun

Cussegl da vischnaunca

Pertgei ei la summa preveda pigl onn 2014 s'augmentada enviers il quen 2012 per bunamein frs. 30'000.--.

Han ins harmonisau ellas vischnauncas il temps da survetsch dils pumpiers e vegn incassau en tuttas vischnauncas la medema taxa da cumpensaziun?

Suprastonza communal

Cun caschun dalla fusiun dils corps da pumpiers han ins fixau la repartiziun dils cuosts da menaschi en ina cunvegnientscha. Ins quintava lu cun cuosts annuals da frs. 80'000.--. Quella summa vegn mintgamai risguardada pil preventiv. Ils davos onns han ins denton saviu tener il quen pli bass, tgei ch'ins quenta era saver far ils onns proxims.

Il cuoz dil survetsch da pumpiers ei aunc buca vegnius harmonisau. Aschia ei l'entschatta da survetsch ellas vischnauncas differenta e medemamein cuora il survetsch en las vischnauncas buca tuttina ditg. Ferton ch'ins incassescha ella vischnaunca da Medel ina taxa da cumpensaziun da frs. 400.--, munta quella a Mustér frs. 300.-- ed a Tujetsch ca. frs. 250.--. Quellas inegalitads ein buca cuntenteivlas. Schegie ch'ils organs dalla basa da pumpiers sefatschentan adina puspei cun quellas damondas, eis ei entochen oz buca stau pusseivel d'anflar ina sligiazion comunabla cuntenteivla. Ei para politicamein grev d'anflar ina sligiazion eguala en las singulas vischnauncas. La suprastonza dalla basa da pumpiers vegn en la proxima seduta puspei a sefatschentar cun quellas damondas.

217.314.00 Manteniment (baghetgs da scola e halla Cons)

Cussegl da vischnaunca

Ella summa da frs. 84'800.-- eis ei era previu da sanar l'anteriura stanza da film en halla Cons. Tgei duei capitar cun quella stanza?

Suprastonza communal

Quei giavisch ei vegnius dallas uniuns culturalas. Ins less endrizzar quei local aschia, ch'igl ei pusseivel d'optimar il diever dils indrezs tecnicos avon maun. Oz succeda quei da differentes loghens ella halla.

300.318.00 Occasiuns specialas

Cussegl da vischnaunca

Ei la contribuziun preveda per la Claustra ligiada cun in project? Savessen ins circumscriber quei importo eventual sco contribuziun dalla vischnaunca en connex cul giubileum, aschia ch'ella fuss eventualmein era aunc memorisada per generaziuns pli tard?

Eis ei pusseivel che la vischnaunca vegn en connex cun la sanaziun dalla baselgia claustrala obligada entras instituziuns surordinadas da separticipar en ina certa relaziun vid la sanaziun dalla baselgia claustrala?

Suprastonza communal

Sco quei ch'il cussegl da vischnaunca ei vegnius orientaus a caschun dalla davosa seduta, enquera la Claustra pusseivladads da recaltgar novas entradas, quei era cun arver el plaunterren la Claustra per la publicitad e cun preveder ina mudesta gastronomia. La summa previda sut il conto 300.318.00 ei buca ligiada explicit cun in project.

Ferton che la pleiv ei in'instituziun dil dretg public, ei la Claustra in'instituziun dil dretg privat/public. Perquei san contribuziuns dil stadi buca vegnir colligiadas cun l'obligaziun che la vischnaunca seigi obligada da separticipar cun ina contribuziun prescretta vid la sanaziun dalla baselgia.

Denton schai ei la davosa sanaziun dalla baselgia claustrala gia 100 onns anavos. Ins quenta cun investiziuns da 12 entochen 15 milliuns francs. A vesta da quellas dimensiuns eis ei da quintar che la Claustra vegn a tschentar alla vischnaunca ina damonda per ina contribuziun.

Center da sport e cultura

Il preventiv dil Center da sport e cultura vegn repassaus senza discussiun.

589 Divers susteniments

Cussegl da vischnaunca

Ils susteniments creschan dad onn tier onn. Secumprova la nova politica d'integrasiun? Co sesviluppescha per exempel igl interess per cuors d'integrasiun?

Entochen oz ha la vischnaunca contribuui alla canorta d'affons a Glion. Co sepresenta quella situaziun a vesta dalla canorta ch'ei vegnida aviarta igl atun vargau en vischnaunca?

Suprastonza communal

Ils programs d'integrasiun sespleigan fetg empermettent. Yvonne Maissen ha surpriu il post d'integrasiun en vischnaunca. Ella organisescha differents cuors e procura la coordinaziun cul post d'integrasiun cantunal. Actualmein cuora il cuors da romontsch, il qual vegn frequentaus da 36 personas. Pigl onn proxim ei era previu da porscher in cuors da tudestg.

La vischnaunca ei obligada da sustener las canortas d'affons. Quei mument ch'ei exista ina purschida en vischnaunca, ei la vischnaunca legitimada da snegar susteniments per affons che frequentan ina canorta ordeifer vischnaunca.

520.366.00 Sperditas da premias

Cussegl da vischnaunca

Pigl onn vegnent quantan ins che la vischnaunca stoppi surprender ina pli aulta contribuziun en connex cun las contribuziuns alla cassa da malsauns. Ston quellas personas, per las qualas la vischnaunca surpren las contribuziuns alla cassa da malsauns, prestar lavur persuerter?

Suprastonza communal

En Svizra ei mintga habitont segiraus tier ina cassa da malsauns. Sa enzatgi buca pagar la cassa da malsauns, sto la vischnaunca pagar quella. Ei dat personas che lavuran e disponan d'aschi pintgas entradas, ch'ei tonscha buca da pagar la cassa. Per quellas dat ei ina contribuziun statale. La vischnaunca ha buca il dretg da sfurzar talas personas a lavur cumina. Ulteriuramein fuss ei per part era grev d'integrar quellas personas en in'equipa da lavur.

624.312.00 Energia per l'illuminaziun

Cussegl da vischnaunca

Dat ei la pusseivladad da stizzar la notg mintg'otra cazzola ni eis ei previu da far quei egl avegnir? Exista eventualmein in concept per remplazzar las cazzolas existentas cun in mied d'illuminaziun pli modern che tegn era quen alla pusseivladad d'in respargn d'energia? Quei era a vesta che certs mieds d'illuminaziun vegnan scumandai els proxims onns? Eventualmein fa ei senn da remplazzar las cazzolas veglias? Il respargn dil consum d'energia giustificass las investziuns supplementaras.

Suprastonza communal

Las cazzolas novas, ein equipadas cun la tecnologia che lubescha da reducir la glisch el decuors dalla notg. Per las cazzolas veglias eis ei tecnicamein buca pusseivel da reducir la glisch resp. da stizzar quellas parzialmein. Las cazzolas vegnan remplazzadas cun il niev sistem da LED. Actualmein ei il respargn d'energia enviers ils systems convenziunals aunc buca aschi grond. Denton san ins quintar pil futur che la tecnologia LED possibiliteschi ina migliur significanta. Actualmein ei previu da remplazzar l'illuminaziun el rom da sanaziuns da vias. Ei exista pil mument buca in concept per remplazzar l'entira illuminaziun publica en vischnaunca.

710.312.00 Energia electria e scaldament

710.480.00 Conto d'ulivaziun

Cussegl da vischnaunca

Cun optimar resp. remplazzar certas pumpas e maschinas ella serenera savess ei esser pusseivel d'optimar il consum d'energia ed eventualmein reducir ils cuosts da menaschi?

Ei para ch'il conto d'ulivaziun surveschi per ulivar il quen da quella sparta?

Suprastonza communal

Actualmein cuora ina submissiun per realisar in studi davart il stan dalla serenera. El rom da quei studi vegn ei era ad esser pusseivel d'intercurir il stan dallas maschinas e dalla tecnica en general.

Enteifer il menaschi communal setracta ei tier ils parcadis, la dismessa e purificaziun dallas auas sco era l'economisaziun dils rumians da finanziaziuns specialas. Quellas spartas ston sepurtar cun agens mieds, vul dir entras entras taxas da diever. Per saver ulivar il quen vegn in surpli d'entradas screts dabien alla sparta corrispudenta, in deficit persunter vegn engreviaus a quella. Tier la dismessa e purificaziun dallas auas exista in marcant deficit da finanziaziun ed ei vegn ad esser l'obligaziun dallas autoritads communalas d'augmentar considerablamein las taxas per saver finanziaziun las investziuns resp. per saver far las amortisaziuns necessarias ils onns proxims.

720 Dismessa da rumians

720.311.00 Cumpra d'utensils

Cussegl da vischnaunca

La piazza da rimnada a Raveras ei ina grondiusa purschida. Magari constateschan ins che persunas d'ordeifer fan diever dalla piazza. Han ins la controlla tgei persunas che fan diever resp. astgan far diever dalla piazza?

Tenor ils detagls dil quen preveda la suprastonza communal d'installar molocs en vischnaunca. Dat ei gia vischnauncas ella Cadi che han fatg experientschas cun molocs? Co se presenta la situaziun per la svidada egl

avegnir? San ins quintar entras quei sistem cun certs respargns? Vegn ina midada da sistem sustenida entras la Regiun Surselva?

Suprastonza communal

Ils collaboraturs tegnan controllau, schebein las personas che vegnan cun rumians a Raveras ein legitimadas leutier. Secapescha che quei ei buca adina aschi sempel, cunquei che tuttas personas che disponan d'ina habitaziun en vischnaunca e pagan cheutras la taxa fundamentala ein legitimadas da far diever dalla piazza a Raveras.

Igl ei gest ch'igl ei previu d'installar entgins molocs. Ei exista negin concept per quei intent. La suprastonza communal less igl εμπrem rimnar experientschas avon che remplazzar tuttas suschnas da rumien. Previu ein tals el contuorn dil parcadi Claustra, a Carcarola eventualmein a Dulezi en connex cun la realisaziun d'ina surbaghegiada e forsa a Sontget en connex cun ina migliur dalla segirtad da traffic.

Ella Cadi sefatschenta sulettamein la vischnaunca da Breil cun quella damonda. Il camiun da rimnada ei equipaus aschia, ch'el survescha aschibein per la svidada dils molocs sco era per las rimnadas convenziunalas. A Favugn ha la vischnaunca per exempel impundiu ca. 1/4 milliun francs per midar la rimnada da rumians sil sistem da moloc.

781.452.00 Cumpart dad autras vischnauncas

Cussegl da vischnaunca

Sin fundament da tgei criteris succeda la repartiziun dils cuosts da menaschi pil local da cadavers? Dat ei eventualmein ina pusseivladad d'augmentar quellas entradas?

Suprastonza communal

Ils cuosts vegnan reparti sin fundament d'ina clav che sebase sin ina cunvegnientscha digl onn 1999. La clav da repartiziun secumpona dil diember da menaschis purils, d'envernontas, da habitonts e da mazlarias. Tenor il quen 2012 ha la vischnaunca da Medel surpriu 17.73%, la vischnaunca da Tujetsch 26.77.% e la vischnaunca da Mustér 55.50%. Ina acutalisaziun dalla clav da repartiziun ei en mintga cass indicada..

861.314.00 Participaziun als cuosts annuals Ovra Russein

Cussegl da vischnaunca

Il cussegl da vischnaunca ei buca vegnius informaus che la vischnaunca hagi en connex cun l'Ovra Russein da separticipar als cuosts annuals pil menaschi. La vischnaunca ha retschiert in'indemnisaziun unica pil retuorn a tschep avon temps en la dimensiun da frs. 5'330'000.--. Da quella summa ein frs. 2'580'000.-- vegni investai el capital d'aczias dalla nova societad. La summa restonta duei star a disposiziun per projects ed ovras hidraulicas sco era per mesiras sil camp dall'energia regenerabla. Che la vischnaunca hagi da separticipar als cuosts annuals dalla societad ei mai vegniu discurreiu. A vesta da talas contribuziuns sesminuess la part ord il recav dil retuorn a tschep avon temps per rodund frs. 750'000.--, sch'ins quenta ch'in recav ord la producziun d'energia seigi pusseivels pér el decuors digl onn 2015. Eventualmein duess quella summa vegnir sbursada dalla resevra che duess star a disposiziun per la promoziun d'energias regenerablas.

Suprastonza communal

Ils cuosts da rodund frs. 250'000.-- ein era stai ina sorpresa per la suprastonza communal. Ella ei pér vegnida informada cura ch'ils εμπrens quens ein vegni. Tenor contract han las vischnauncas da separticipar als cuosts annuals en la dimensiun da lur cumpart vid il capital d'aczias, mintgamai 15% las duas vischnauncas e 10% il Cantun. Ord

vesta dalla liquidità mida ei denton nuot, sche quels cuosts vegnan cudischai sur la bilanza ni sur il quen current.

Cussegl da vischnaunca

Igl onn 2012 eis ei stau pusseivel da reducir il deivet grazia ad amortisaziuns supplementaras ella dimensiun da rodund frs. 1'000'000.--. Cun ils cuosts che seresultan ussa sco contribuziun als cuosts annuals dall'Ovra Russein vegn quella reducziun dil deivet puspei sliada.

Quen d'investiziun 2014

610 Vias cantunalas

Cussegl da vischnaunca

El preventiv dils onns vargai figurava denter auter era la via cantunala a Mumpé Medel (Via Sogn Valentin). La sanaziun dalla via era gia vegnida spustada e fuss pli che urgenta. Pertgei figurescha quei project buca el preventiv 2014?

Suprastonza communal

Igl uffeci da construcziun bassa ha spustau quell'investiziun. Per quei figurescha ella buca el preventiv. Sper la via eis ei era necessari da sanar la deflussiun. Per quei intent vul ins era schar elaborar in project. Ulteriurs detagls vegn la suprastonza communal a rispunder en connex cun la tractaziun dil program d'activitad ni plan da finanzas.

620 Vias communalas

Cussegl da vischnaunca

Dat ei puspei novas activitads en connex cul quartier a Caschuarz? Ei quella posiziun previda en cass ch'ei vegness tuttina realisau enzatgei enteifer il quartier a Caschuarz?

En cumparegliaziun cun las entradas ord contribuziuns da perimenter semuossa ina differenza denter la Via Sogn Gions e la Via Sogn Placi.

Suprastonza communal

L'entschatta digl onn 2012 havevan ins aunc quater interessents. Per quei han ins schau elaborar il plan da quartier ed in preproject per la via. Suenther che tuts interessents ein seretratgs ha la suprastonza communal sistiu il project. Dues la situaziun semidar, vegness la vischnaunca a reactivar il project, per quei la posiziun el preventiv. Cheu vegn l'interessenza privata a stuer surpender cumpleinamein ils cuosts dall'avertura.

Ina differenza seresulta ord il fatg ch'ins sesanfla tier la Via Sogn Gions gia ella procedura da perimenter e tier la Via Sogn Placi ei quella procedura aunc buca instradada. Ulteriuramein ei la vischnaunca directamein cumpigliada cun agen terren ch'ei suttamein alla procedura da perimenter.

340.503.01 Center da sport e cultura

Cussegl da vischnaunca

La summa previda el preventiv ensiara pli u meins las propostas d'investiziun che derivan dalla cumissiun da menaschi. Ei setracta dallas lavurs mo las pli urgentas. Per mantener la substanza dil baghetg basignass ei investiziuns concepziunalas e considerablamein pli aultas. Cun frs. 230'000.-- vegnan ins da midar nuot vid la substanza dil baghetg. Per quei eis ei necessari da proceder concepziunalmein e nezegiar las sinergias necessarias per saver mantener l'infrastructura da quei baghetg.

Suprastonza communal

Dallas investiziuns stadas previdas uonn, vegnan las cazzolas dalla halla da tennis remplazzadas el decuors dil meins november. Muort munconza dil credit han ins buca saviu sanar il plaz dir il matg sco stau previu. Suententer ch'il cussegl da vischnaunca ha giu concediu il credit supplementar ha ei buca pli tunschiu agl impressari – muort munconza da temps - d'exequir las lavurs quest atun. Ord quei motiv vegnan quellas lavurs exequidas primavera proxima. La cumissiun da menaschi sustegn l'opziun da proceder concepziunalmein ed aschia nezegiar sinergias. Denton ein certas lavurs sco ina sanaziun dalla fatschada d'entrada necessarias. Cheu dat l'inscripziun dapart e la colur fa ina schampra pareta. Da quellas lavurs, sper la sanaziun da duschas e da gardarobas, ein previdas tenor il preventiv.

623.501.04 Parcadi Claustra

Suprastonza communal

A vesta dalla decisiun dil cussegl da vischnaunca a caschun dalla davosa seduta vegn quella posiziun da frs. 200'000.-- strihada.

789.503.00 Tualettas publicas

Cussegl da vischnaunca

La summa previda el preventiv 2013 era probablamein destinada per ina tualetta a Mumpé Tujetsch. Ord vesta turistica ei quella tualetta indispensabla, sch'ins tegn a quen las frequenzas che sedattan entras la Senda Sursilvana. Viandonts ston encurir sligiazions pauc emperneivlas ed ils vischins da Mumpé Tujetsch selamentan ch'ei vegn fatg diever dils nuegls el vitg. Igl acquist dil pistregn duess esser succedius, aschia ch'ei duess esser pusseivel da saver realisar quei postulat daditg pendants.

Suprastonza communal

Il basegn per las tualettas ei evidents e necessaris. Igl acquist ei succedius questa stad. Per saver metter en uorden il baghetg quantan ins cun investiziuns da rodund frs. 100'000.--. Quella investiziun ei vegnida strihada ord raschuns finanzialas. Denton ei la suprastonza communal pronta da reponderar la situaziun ed encurir sligiazions pli favoreivlas.

840.565.00 Project d'ennevar Pendicularas Mustér

Cussegl da vischnaunca

Preveda la suprastonza communal da far reservas el cass d'ina realisaziun dil project d'ennevar entras las Pendicularas? Zuar ha la vischnaunca creau igl atun 2008, cun l'enzonaziun dil Crest d'Acletta, allas Pendicularas la pusseivladad da realisar al Crest d'Acletta ina surbaghegiada e cheutras da recaltgar ils mieds finansials per las investiziuns necessarias el territori da skis. Denton han las Pendicularas tralascchau da nezegiar il temps per realisar ad uras quei project. Era en autras damondas ein las Pendicularas buca stadas gest cooperativas. Las investiziuns ch'ins havess saviu far en connex cul provisorium per la casa da tgira havessen saviu vegnir dabien ad ina migliur dalla sostanza dil hotel.

A vesta digl engaschi vid l'infrastructura d'ennevar da lur pendicularas entras autras vischnauncas dalla regiun, eis ei da quintar ch'era la vischnaunca da Mustér vegn a stuer contribuir ina part vid las investiziuns d'ennevar.

Avon ch'ins decida denton davart ina contribuziun duei la societad suttametter in project ed indicar tgei ch'ella vul.

Suprastonza communal

Las Pendaras sefatschentan actualmein cun dus projects. Il project per ennevar ed il project per ina colligiaziun cun Tujetsch. Tgei project che ha prioritad ei aunc buca decidiu. Denton sefatschentan las Pendaras cun la damonda da finanziaziun dils project.. Il project d'ennevar ensiara pliras etappas e cheu va ei primarmein per saver garantir neiv l'entschatta dalla sesiun. Era la suprastonza communal giavischa igl emprem ina damonda cun in project, avon ch'ins sappi sediscuorer davart in sustegn finanziel dalla vischnaunca. Denton ha la suprastonza vuliu far attents il cussegl che quei project vegni a fatschentar nus il proxim temps. En quei senn ei quella posiziun informativa. Primarmein vegn suttamess al surveran la damonda acceptar la zona d'ennever el territori da skis.

860 Energia

Cussegl da vischnaunca

A caschun dil forum d'energia dad oz sin Claustra han ins constatau che Cantun e Confederaziun han buca adina il fein sil medem ladretsch. Eis ei pusseivel che l'Ovra Acletta vegn aunc risguardada per las contribuziuns KEV ni auda quell'ovra denter quell'ovras pintgas che vegnan buca pli sustenidas?

Suprastonza communal

Igl ei aschia che las ovras grondas enqueran da strihar las contribuziuns allas ovras pintgas. L'Ovra Acletta ei sil cunfin dalla ovras che obtegnan in sustegn statal. Il medem vala per ina semeglionta ovra en Val Medel. Il mument eis ei denton impurtont da cuntinuar cul project. Ei setschenta secapescha era la damonda, schebein ina tal'ovra duei vegnir realisada mo pervia dallas contribuziuns ni sch'ins vul realisar ella per garantir l'atgna produziun d'energia. L'Ovra Acletta sesanfla era sin ina gliesta dil WWF sco realisabla. Gia quei ei in motiv per cuntinuar cul project.

Il cussegl desista da revegnir ad ulteriuras posiziuns.

Decisiun

Cun 14 encunter 0 vuschs e 0 abstenziuns decida il cussegl da vischnaunca da:

- 1. approbar il preventiv 2014 cun suttametter quel al referendum facultativ conform ad art. 21, lit. a dalla constituziun communal;*
- 2. fixar il pei da taglia sin las entradas e la facultad sin 120% dalla taglia cantunala ed il pei da taglia per la taglia sin schischom ad 1.7‰ (sco tochen dacheu);*
- 3. conceder in credit da frs. 230'000.-- per las investiziuns previdas el Center da sport e cultura cun suttametter quella decisiun al referendum facultativ conform ad art. 21, lit. c dalla constituziun communal.*

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér
Il president: Igl actuar:

Flavio Murer

Ervin Maisse

Cussegl da vischnaunca 07/01-2013/2016

Seduta dils 8 da november 2013

President dil cussegl da vischnaunca

La tractaziun dallas ulteriuras fatschentas tenor gliesta da tractandas vegn spustada sin mardis, ils 12 da november 2013 allas 20¹⁵ uras.

Suprastonza communal

Muort reducziun dallas frequenzas ed era en connex cun donns da vandalissem ha la Swisscom decidiu da slijar las cabinas da telefon cunfinont cul Center da sport e cultura ed agl ur dil parcadi Claustra.

Naven digl 1. da december 2013 eis ei pusseivel d'affittar ils parcadis sutterrans ella casa da tgira. Ils parcadis vegnan schai a tscheins per ina summa da frs. 140.-- il meins. Ils vischins da Sogn Gions han la preferenza, las annunzias vegnan risguardadas en successiun sco ellas ein vegnidadas inoltradas.

La suprastonza communal offerescha al cussegl da vischnaunca la pusseivladad d'ina meisa rodonda. Ella ei facultativa e duei survir ad in scomi da meinis liber.

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér
Il president: Igl actuar:

Flavio Murer

Ervin Maissen

Disentis/Mustér, ils 22 da november 2013

G:\Uffeci baghegiar\Cussegl da vischnaunca\Cussegl da vischnaunca 2013_16\Protocolst\Cus0016_07.docx